

LEKTIONSPLANERING Förövaren

Innan filmen

Innan ni startar en diskussion kring filmen i klassen är det viktigt att läraren funderar igenom hur man ska hantera diskussionen och svaren.

Dela gärna upp klassen i mindre grupper och låt deltagarna först skriva ned sina svar.

Hur ser du på brott? Vad är ett brott och vad är ett bus?

Är man "någon" när man testar gränser? Hur ser du på kompisar som begår brott?

Att inte tjalla, gola, snitcha har blivit ett framträdande drag när ungdomar och kompisgäng är indragna i något brottsligt. Skulle du kunna tjalla? Vad får vi för samhälle om ingen vågar berätta?

Hur kan detta drabba brottsoffer?

Är man en bra kompis om man inte ingriper – och berättar?

Vad kan följderna bli av ett brott?

SE FILMEN

Många ungdomar begår brott, de flesta gör någon mindre grej, för att sedan aldrig begå brott igen. Det är en liten del av alla ungdomar som begår de flesta brott.

Vilka orsaker tror du ligger bakom att vissa blir brottslingar? Hur stor roll spelar familj och vänner in? Varför tror du att de flesta väljer att inte fortsätta begå brott? Ett bra liv i allmänhet och bra familjeförhållanden är saker som är viktiga när man växer upp. Alla har inte det, men blir ändå inte kriminella. Tror du att vissa väljer kriminalitet?

Följder av ett brott

Många drabbas av ett brott, det kan vara krossade rutor, butiksägare som förlorar pengar, värden som går upp i rök. Men även förövaren drabbas.

Vad händer om du begår brott och är under 15 år?

Svar: En person som är under 15 år överlämnas till socialtjänsten. Men polisen kan fortfarande utreda händelsen och sedan lämna ärendet vidare. Om man är under 15 år kan man ändå bli skadeståndsskyldig för brottsliga handlingar, även om man inte kan åtalas och dömas för brottet.

Vad händer om du begår brott och är 15 år eller äldre?

Svar: Det är först när man har fyllt 15 år som man kan åtalas och dömas i domstol. Man ska alltså ha begått brottet efter att man fyllt 15 år. Vid 15 år är man även skadeståndsskyldig. Även om man inte kan betala skadeståndet, får

man betala när man börjar tjäna pengar.

Skadestånd

- Om du är 12 år och krossar rutor som kostar 25.000 att ersätta – vad händer då? Kan du straffas? Kan du bli skadeståndsskyldig?
- Om du är 15 år och krossar rutor som kostar 25.000 att ersätta – vad händer då? Kan du straffas? Kan du bli skadeståndsskyldig?

Svar: Du kan få en straffpåföljd om du är 15 år och äldre. Om du är yngre överlämnas ärendet till socialtjänsten. Men skadestånd kan utdömas även till de som inte är straffmyndiga, alltså yngre än 15 år.

Andra påföljder

Att hamna i polisens belastningsregister vad innebär det? Det kan också bli svårare att få körkortstillstånd.

Tjejer och brott

I filmen nämner polismannen att snatteri och olika typer av kränkningar är vanligare bland tjejer.

Varför tror du att det är så?

Många tjejer som kallas till förhör vid kränkningar, säger till sitt försvar "jag bara skojade".

Tror du att det är vanligt att man skriver saker via sociala medier som man aldrig skulle säga direkt till någon?

Vad tror du det beror på?

Kreativa uppgifter

- Du arbetar med brottsförebyggande arbete på skolor och har i uppgift att ta fram ett material som ska få ungdomar att undvika brott – gör en broschyr, affisch eller en kort film - som du tror skulle få eleverna att stanna upp och tänka.
- Skriv en kort novell om ett brott – och konsekvenserna av det. Det kan vara så att förövaren inte ens tänkte på att det var ett brott, utan det var en kul grej som gick fel.
- Gå in på BRÅ:s undersökning av niondeklassare och deras brott. Ta reda på statistik och levandegör intressanta siffrorna.
- Länkadress: <https://www.bra.se/bra/publikationer/arkiv/publikationer/2013-02-26-brott-bland-ungdomar-i-arskursnio.html>
- Gör en podcast. Ta reda på brott som har begåtts i ditt närområde. Ta reda på kostnader för samhället. Diskutera hur brotten i närområdet påverkar omgivningen, socialt och ekonomiskt.